

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КОДИФІКАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА НА ШЛЯХУ ДО ЄС

*Дем'янюк Д.О., студент 4 курсу Житомирського
державного технологічного університету
Герасимчук О.Л., старший викладач к.п.н., науковий керівник
м. Житомир, вул. Черняхівського, 103
Україна
undershlyagen@gmail.com*

За роки незалежності в Україні прийнято значна кількість законів та кодексів, що регулюють всю гамму екоправових відносин у державі. Проте найбільшого ефекту можна досягти за умови гармонізації національного і міжнародного екологічного права. Одним з факторів, що безпосередньо впливає на розвиток законодавства України, і, зокрема, в сфері охорони навколишнього середовища, є політика Європейського Союзу (ЄС).

Сучасне екологічне законодавство України в багатьох аспектах має декларативний характер, водночас, підписання «Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом» передбачає, в тому числі, адаптацію українського законодавства в галузі охорони навколишнього природного середовища до законодавства ЄС, в якому визначені кількісні і якісні показники, яких має досягнути держава впродовж визначеного проміжку часу. Отже, основними засадами (стратегією) державної екологічної політики України на період до 2020 р., які були затверджені Законом України від 21 грудня 2010 р. № 28189, визначається як стратегічна ціль адаптація законодавства України у сфері збереження навколишнього природного середовища відповідно до вимог директив Європейського Союзу. На виконання цієї норми закону національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища передбачено: проведення аналізу та складення переліку джерел досягнень співтовариства, їх переклад; проведення засідання за круглим столом, семінарів та консультацій з громадськістю; на підставі огляду, проведення аналізу та складення переліку джерел для підготовки базового плану адаптації українського природоохоронного законодавства до законодавства Європейського Союзу.

Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу передбачав поступове наближення українського законодавства до права та політики ЄС у сфері охорони навколишнього природного середовища. Згідно підписаної угоди про асоціацію Україна має адаптувати своє законодавство до 26 директив та 3 регламентів ЄС у таких секторах як: управління довкіллям та інтеграція екологічної політики у інші галузеві політики, якість атмосферного повітря, управління відходами та ресурсами, якість води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище, охорона природи, промислове забруднення та техногенні загрози, зміна клімату та захист озонового шару, генетично модифіковані організми.

Досвід окремих держав-членів ЄС у сфері вдосконалення природоохоронного законодавства свідчить про доцільність одночасного проведення кодифікації екологічного законодавства України та його адаптації до вимог європейського законодавства. Необхідність проведення нової кодифікації екологічного законодавства України зумовлена тим, що Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» був прийнятий ще 25.06.1991 № 1264-XII і вже істотно застарів. Він не забезпечує системної екологізації усіх сфер суспільного життя. Існує нагальна потреба у екологізації господарської діяльності, посиленні ролі держави, впровадження, чітких і зрозумілих кожному, заходів спрямованих на забезпечення екологічної безпеки в країні, у тому числі законодавчих, які мають надати поштовх екологічній політиці України, активізувати діяльність у цій сфері суспільних відносин усіх органів державної влади й органів місцевого самоврядування, а також громадських об'єднань. Здійснення кодифікації екологічного законодавства передбачає його вдосконалення та оновлення застарілих нормативно-правових норм. Тому необхідно розробити і затвердити Екологічний кодекс України. Норми права, що увійдуть до Екологічного кодексу України мають бути приведені у відповідність до вимог європейського співтовариства. В Екологічному кодексі потрібно прописати механізм державного управління і контролю в галузі охорони навколишнього середовища, забезпечення раціонального природокористування. Варто врегулювати екологічні повноваження Верховної Ради, Президента і Кабінету Міністрів України, інших державних органів і органів місцевого самоврядування.

Отже, прийняття Екологічного кодексу України та проведення кодифікації у відповідності із вищезазначеними вимогами сприятиме тому, що в подальшому нові закони та підзаконні нормативно-правові акти будуть відповідати основним принципам та вимогам європейського законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища. Це в свою чергу вдосконалисть українську законодавчу екологічну базу та прискорить інтеграцію України з ЄС.